

продовженням їхнього органічного життя. Тим самим ті, хто орієнтується на чужі стандарти, прирікаються на «вічне» відставання, «вічне» аутсайдерство, яке при такому підході ніколи не подолати.

Як бути? Як подолати «вічне» аутсайдерство? Чи є можливим виконання такого завдання? Важко, але можливо. Є таке поняття – «асиметрична відповідь». До стандартів прагнути необхідно, запроваджувати також, але «тяжким гріхом» є їхня абсолютизація, коли, крім стандартів, нічого «не бачать», коли вони застиляють очі, і замість творчого, діалектичного підходу до розв'язання будь-яких, у тому числі й історичних задач, підходять догматично, нетворчо. І тоді залишається тільки те, що в народі називають «мавпуванням».

Навіть при наявному відставанні, запроваджуючи будь-які стандарти, слід прагнути долучитись до їх вироблення. Адже змогла німецька класична філософія в економічно і політично відсталій Німеччині стати теорією французької буржуазної революції.

З.А. Сивогракова

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ – АКТУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасні реалії суспільного, економічного, інформаційного розвитку вимагають від молодих спеціалістів не тільки фундаментальних і спеціальних знань і умінь (кваліфікацій) у певній фаховій галузі, але й цілого спектра особистісних, психологічних компетенцій, зокрема:

- певного рівня розвитку когнітивних можливостей (мисленнєвих, мнемічних, перцептивних та ін.), готовності до їхнього подальшого удосконалення і забезпечення оптимального рівня функціонування (здатність до здійснення заходів психогігієни, профілактики професійної деформації);

- сформованості мотивації до професійної діяльності, до професійного й особистісного розвитку і здатності нею – мотивацією – управляти;

- психологічної зрілості (самостійності, відповідальності, ініціативності, емоційної врівноваженості, рефлексивності, самоаналізу, самоконтролю, свідомої саморегуляції тощо) і здатності визначати напрямок і рівень власного особистісного розвитку;

- налаштованості на перманентність змін (як у соціальному і професійному середовищі, так і інтрапсихічних), готовності до пошуку шляхів розв'язання складних ситуацій з одночасним збереженням внутрішньої цілісності і рівноваги;

- володіння спектром адекватних прийомів ефективної комунікації, здатності до розширення форм і методів соціально-психологічної взаємодії;

- розуміння процесів внутрішньо групової динаміки і готовності до здійснення управлінських зусиль щодо їх оптимізації.

Названі й інші можливості та характеристики, утворюючи певну інтегровану професійно-особистісну цілісність, дозволяють людині психологічно конструктивно вирішувати завдання професійного й особистісного досвіду і складають її професійну психологічну компетентність як завдання професійної освіти.

Відомо, що цілі навчання значною мірою детермінуються змістом предметів, що їх викладають (В.Я. Ляудис та ін.), і тому важко переоцінити значущість дисциплін психологічного змісту у процесі підготовки фахівців різних спеціальностей, розвитку їх психологічної компетентності. Адже виходячи з особливостей психології як науки (оскільки психологічне знання має прикладний і світоглядний характер) метою її вивчення стає оволодіння теоретичними і практичними знаннями та методами розбудови взаємодії з іншими людьми, розуміння і перетворення власного життя і свідомості, розвиток суб'єктності фахівця.

І.В. Толстов

РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ – ШЛЯХ ДО РОЗБУДОВИ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

У сучасних умовах освіта виступає найбільш ефективним способом позитивних змін, що відбуваються в усіх сферах суспільства. Від рівня розвитку освіти залежить і стан економіки, у тому числі економіки знань. Економіка знань – це економіка, яка створює, розповсюджує та використовує знання для забезпечення свого зростання та конкурентоспроможності. Знання впроваджуються в економіку через інновації, які виступають важливим чинником соціально-економічного розвитку.

У забезпеченні інноваційної діяльності велика роль належить вищій освіті. Важливим показником удосконалення вищої освіти є широке використання в навчальному процесі сучасних інноваційних технологій, комп'ютерних, мультимедійних, інтерактивних засобів навчання. Досить широко використовується Інтернет, який створює комфортні умови не тільки для збору, але й для обробки інформації. Він став інструментом неперервної самоосвіти, переставляє акцент з продукту на процес, зумовлює народження принципово нового дослідника, інтелектуала ХХІ століття.

Вищим навчальним закладам належить провідна роль у продукуванні, розповсюдженні та використанні нових знань.